

KYMENLAAKSON

KYLÄT RY

Maakunnallinen

Kylien

Kehittämisohjelma

2011 - 2013

Potkua ja Vauhtia

Kylätoimintaan

Sisällysluettelo	2
Alkusanat	3
Maakunnallinen kylien kehittämisohjelma 2011 -2013	4
Kehittämisohjelman päätavoite	4
Toiminnan painopisteet	5
1. Osaaminen ja yhteisöllinen toiminta	5
1.1. Tavoite	5
1.2. Keinot	5
1.3. Tulokset	6
2. Asuminen ja ympäristö	7
2.1. Tavoite	7
2.2. Keinot	7
2.3. Tulokset	8
3. Työ ja palvelut	8
3.1. Tavoite	8
3.2. Keinot	9
3.3. Tulokset	9
Kehittämisohjelman visio ja tavoitetila 2013	10
Kymenlaakson Kylät ry:n esittely	11
Yhteystiedot	12

Kymenlaakson maakunta muodostuu Kouvolan ja Kotka-Haminan seutukunnista. Kouvolan, Kotkan ja Haminan kaupunkien lisäksi maakuntaan kuuluvat Iitin, Pyhtään, Virolahden ja Miehikkälän kunnat. Naapurimaakuntia ovat Etelä-Karjala, Etelä-Savo, Päijät-Häme ja Uusimaa. Kymenlaakso esittyy lyhyesti sivulla 3.

Kymenlaakson Kylät ry on maakunnallinen kylien yhteenliittymä, joka on perustettu vuonna 1998. Tutustu toimintaamme tarkemmin sivulta 11.

Kymenlaakso

on suuren virran ja meren, peltojen ja pitkien piippujen, rautatien ja satamien, erämaajärvien ja kuikanhuudon maakunta. Kymenlaakso on luonnonolosuhteiltaan Suomi pienoiskoossa. Kymenlaakso tunnetaan Kymijoesta koskineen ja pohjoisen maakunnan laajoista järviolueista sekä sijainnista Suomen kaakkoiskulmassa, Itämeren rannalla. Keskeisen maakunnan viljelysaukeat levittäytyvät laajoina ja tuovat toimeentuloa. Kymenlaakso on maamme tärkein paperiteollisuuden tuotantoalue. Sijainti EU:n ja Venäjän rajalla koetaan vahvuustekijäksi, itä ja länsi kohtaavat Kymenlaaksossa. Kymenlaakso on monipuolinen ammatillisen koulutuksen ja osaamisen keskus sekä vireä ja aktiivinen kulttuurimaakunta. Kymenlaakso on edelleen myös varuskuntamaakunta.

Kaikeä tämän lisäksi Kymenlaakso on toimeliäiden kyläien maakunta. Kymenlaaksossa on liki 200 kylää, joista miltei jokaisessa on jokin kylätoimintaa toteuttava yhdistys tai toimikunta.

*Kymenlaakso sun laulusi soikoon
yli kaunihin Suomenmaan,
se lapsesi haltioikoon sinun eestäsi toimintaan
Kymenlaakso, sa seuduista kallein oot,
sua vallat valkeat varjelkoot,
Kymenlaakso, sun laulusi soikoon
yli kaunihin Suomenmaan.*

Uuno Klami sävelsi Kymenlaakson laulun vuonna 1934. Melodiana se on koruton ja kaunis, yksi parhaimmista suomalaisista maakuntalauluista. Laulun sanat ovat Aukusti Simojoen.

KYMENLAAKSON KYLÄT RY

Maakunnallinen kylien kehittämishjelma 2011 – 2013

Kymenlaakson Kylät ry perustettiin vuonna 1998 maakunnalliseksi yhteenliittymäksi, joka toimii kylien edunvalvojana, opastajana, neuvojana ja kouluttajana erilaisissa kylien oloihin ja elämään vaikuttavissa asioissa. Yhdistys on verkostoitunut vahvasti ja luonut molempia osapuolia hyödyttäviä kumppanuussuhteita eri tason toimijoihin. Yhdistys on osallistunut paikalliseen, seutukunnalliseen, maakunnalliseen ja valtakunnalliseen ohjelmatyöhön tuoden esille kylien toiveita ja tarpeita.

Maakunnallinen kylien kehittämishjelma laadittiin ensimmäisen kerran vuonna 2002 ja sitä täydennettiin vuonna 2006. Nyt laadittava päivitetty kehittämishjelma koskee vuosia 2011 – 2013. Yhdistys osallistuu paikallisten toimintaryhmien seuraavien kehittämishjelmien laadintaan ja samassa yhteydessä laaditaan yhdistyksen oma, toimintaryhmien ohjelmia tukeva kylien kehittämishjelma vuodesta 2014 alkaen.

Kehittämishjelman päätavoite

Kylät ottavat aiempaa enemmän vastuuta alueen kehittämisestä. Kyliä arvostetaan tasapuolisina kumppaneina ja niiden toimintaa tuetaan. Kylät säilyttävät monipuolisen palvelutason maaseudun sopimustoiminnan avulla. Kylissä ja lähietäisyydellä on edelleen asukkaiden tarvitsemia palveluita, joiden tuottaminen tarjoaa työtä kyläläisille. Väkiluku kääntyy nousuun, kesäasukkaat viipyvät pidempään ja matkailijat ovat löytäneet kylät potentiaalisina matkailukohteina.

Kymenlaakson kylissä on kaikkien

hyvä asua, elää, saada toimeentulonsa ja viihtyä.

Toiminnan painopisteet

1. Osaaminen ja yhteisöllinen toiminta
2. Asuminen ja ympäristö
3. Työ ja palvelut

1. OSAAMINEN JA YHTEISÖLLINEN TOIMINTA

1.1. Tavoite

Kymenlaaksoilaiset kylät ovat oman alueensa kehittäjätoimia, joiden toiminta on tavoitteellista, suunnitelmallista, avointa ja yhteistyöhakuista. Kylät ottavat aiempaa enemmän vastuuta alueensa kehittämisestä ja hakevat aiempaa toimivampaa suhdetta kuntiin. Kylät ovat verkostoituneet alueellisesti ja maakunnallisesti toisten kylien ja yhteistyökumppaneiden kanssa. Kylien kansainvälinen yhteistyö laajenee.

1.2. Keinot

- koulutuksella, tiedotuksella ja opintoretkitoiminnalla lisätään kylätoimijoiden valmiuksia suunnitelmalliseen kylätoimintaan
- toimijoita tutustutetaan erilaisilla tapahtumilla toisiinsa yhteistyön helpottamiseksi, kylien ja päättäjien kohtaamisia mahdollistetaan sopivia tilaisuuksia järjestämällä
- kyläsuunnittelua edistetään yhteistyössä paikallisten toimintaryhmien kanssa
- kylätoimijoita kannustetaan muodostamaan kunta- ja seutukuntatason yhteistyöverkostoja
- yhdistys panostaa tiedotukseen niin taloudellisesti kuin laadullisestikin
- kylille haetaan kansainvälisiä kumppaneita Suomen Kylätoiminta ry:n ja paikallisten toimintaryhmien avulla
- yhdistys panostaa jäsenhankintaan ja kehittää jäsenkylille houkuttelevia jäsenetuja

1.3. Tulokset

- kyläyhdistykset ja muut maaseudun kehittämissyhteisöt ovat muodostaneet kunta- ja seutukuntatason toimijaverkostoja, jotka tekevät tiivistä yhteistyötä ja toteuttavat yhteishankkeita
- kylätoimijoiden hanke- ja järjestötyöosaaminen on lisääntynyt ja alueella toteutetaan laadultaan hyviä kehittämishankkeita
- kylillä on ajan tasaiset kyläsuunnitelmat
- kylien kansainvälinen hanketoiminta on lisääntynyt
- kylien kehittämiseen liittyvä tieto kulkee ja tavoittaa toimijat, Kymenlaakson Kylät ry:n yhteydet toimivat niin kylien, seutukuntien, maakuntien kuin valtakunnan tasolla
- Kymenlaakson Kylät ry vahvistaa merkitystään maakunnallisena toimijana ja sillä on aktiivinen hallitus sekä työntekijänä kyläasiamies
- kylien yhdistyksistä huomattava osa on yhdistyksen jäsenenä ja toimijoiden osallistuminen maakunnalliseen kylätoimintaan on aktiivista

2. ASUMINEN JA YMPÄRISTÖ

2.1. Tavoite Kymenlaakson kylät ovat hyviä ja viihtyisiä asuinpaikkoja. Asumisen yleiset edellytykset, vesihuolto, jätehuolto, tiet ja tietoliikenneyhteydet ovat kunnossa. Maisemat ovat siistejä ja hoidettuja. Tonttiasiamiesverkosto on toimiva ja kylillä on monipuolista tonttitarjontaa. Uusia asukkaita lapsiperheet mukaan lukien on muuttanut kyliin. Kesäasukkaat viihtyvät mökkipaikkakunnilla pidempään. Kylillä on asukkaiden kaipaamia harrastusmahdollisuuksia.

2.2. Keinot

- edistetään vesihuolto-osuuskuntien, Kymijoen Kyläkuitu Osuuskunnan ja muiden vastaavien osuuskuntamuotoisten toimijoiden jäsenhankintaa sekä tiedotetaan osuuskuntamuotoisen toiminnan mahdollisuuksista
- edistetään tiekuntien yhteistyön mahdollisuuksia ja tieisännöintitoimintaa tiedotuksella
- järjestetään tonttiasiamiehinä toimiville koulutusta ja tapaamisia ja laajennetaan tonttiasiamiesverkostoa uusilla toimijoilla sekä ylläpidetään verkoston yhteystietoja yhdistyksen kotisivuilla
- maakunnallisen maallemuuton yhteyshenkilönä kyläasiamies vastaanottaa maallemuutosta kiinnostuneiden yhteydenottoja ja välittää niitä tonttiasiamiesverkostolle
- osallistutaan maallemuuttoa edistäviin tapahtumiin ja tilaisuuksiin yhteistyössä kylien kanssa
- tuetaan kylien kotisivujen laatimista järjestämällä koulutusta
- kannustetaan kyliä laatimaan maisemanhoitosuunnitelmia, joilla listataan kunkin kyläalueen vaatimat maisemanhoidolliset toimenpiteet
- mietitään yhdessä kyläläisten kanssa keinoja pitää kyläkoulujen toimintaa yllä

2.3. Tulokset

- vesihuolto on järjestetty osuuskuntien toimesta
- valokuituyhteydet ovat kaikkien saatavilla osuuskuntatoiminnan avulla
- tiekunnat ovat järjestäneet tienhoidon yhteistyössä muiden tiekuntien kanssa
- kylämaisemia hoidetaan suunnitelmallisesti
- tonttiasiamiesverkosto on kattava ja toimiva, Kylien monipuolinen tonttitarjonta on saatu tuotua esiin
- kuntien kaavoitus mahdollistaa kyläasumisen edistämisen ja laajentamisen
- asumiskuntoiset kiinteistöt tulevat vuokrattaviksi tai ostettaviksi
- kylillä on saatavilla kylä- ja mökkitalonmiespalveluita

- kylien harrastustoimintaa edistetään kylien välisellä yhteistyöllä ja kiertävien ohjaajien avulla. Ohjaajien kouluttamiseksi tehdään yhteistyötä Kymenlaakson Liikunnan ja muiden vastaavien toimijoiden kanssa.

3. TYÖ JA PALVELUT

3.1. Tavoite Kylissä, vähintään kohtuetaisyysdellä on asukkaiden tarpeita vastaavat palvelut, joiden tuottaminen tarjoaa työtä myös kyläläisille. Kylä- ja seurantaloille on järjestetty kiertäviä palveluita ja monipalvelupisteitä. Maaseudun sopimustoimintaa on laajennettu kuntien, yrittäjien ja kolmannen sektorin yhteistyöllä. Loma-asukkaat ovat löytäneet paikalliset palvelut ja käyttävät niitä. Matkailijamäärät ovat kasvaneet ja matkailijat pitävät kylää vartenotettavina, kiinnostavina ja omaleimaisina matkakohteina.

3.2. Keinot

- kylä- ja seurantaloiden käyttöä tehostetaan kouluttamalla toimijoita ja välittämällä hyviä toimintamalleja
- kylien yhteisiin tiloihin pyritään saamaan myös yrittäjävetoista toimintaa palvelutarjonnan turvaamiseksi
- kylää kannustetaan yhteistyöhön kiertävien palveluiden järjestämiseksi

- kylien palveluita kartoitetaan Sopiva Kylä -hankkeiden avulla ja kartoituksen tuloksena syntyy uusia, kattavia palveluluetteloita, joita jaetaan laajasti ja laitetaan kylien nettisivuille
- hyviä toimintamalleja palveluiden turvaamiseksi kehitellään yhdessä kylien toimijoiden kanssa Sopiva Kylä -hankkeiden turvin
- palveluiden toteuttamiseksi mietitään erilaisten työllistämismallien hyödyntämistä
- matkailijoiden kaipaamia palveluita kehitetään yhteistyössä kylien kanssa ja kannustetaan kyliä matkailuaiheiseen hanketoimintaan
- kylien palvelutarjonnasta tiedotetaan laajasti osallistumalla erilaisiin tapahtumiin

3.3. Tulokset

- kylien työpaikat ovat lisääntyneet
- kylissä toimii uusia yrityksiä, osuuskuntia ja monipalvelupisteitä
- palvelutarjonta on monipuolista
- yhteistyö kuntien, yrittäjien ja kolmannen sektorin välillä sujuu, maaseudun sopimustoimintaa on saatu laajennettua sopimuksellisuuden toimintamallien avulla. Myös kylien välinen yhteistyö palveluiden järjestämiseksi on lisääntynyt.
- kylän nuorille on tarjolla kesätöitä
- kyliin on syntynyt matkailutuotteita, jotka perustuvat kylien historiaan, luontoon ja maaseutumaisemaan

KEHITTÄMISOHJELMAN VISIO JA TAVOITETILA VUONNA 2013

Kuntien keskustoja, taajamia, kirkonkyliä ja kyliä kehitetään tasapuolisesti kunkin erityispiirteet huomioon ottaen. Palveluita tuotetaan uudella toimintamalleilla, monipuolistajana mm. kolmannen sektorin rooli kasvavana palveluntuottajana. Toiminta on suunnitelmallista, eteenpäin pyrkivää ja yhteistä hyvää tuottavaa. Yhteistyö eri toimijoiden välillä on tiivistä ja kaikkia osapuolia hyödyttävää.

**Kymenlaakson kylissä on kaikkien
hyvä asua, elää, saada toimeentulonsa ja viihtyä.**

Kymenlaakson Kylät ry

on perustettu vuonna 1998. Se järjestää koko Kymenlaakson maakunnan alueella kylien toimijoille koulutusta, neuvontaa ja virkistystoimintaa sekä osallistuu hankkeisiin, joilla on kylien, siellä asumisen ja viihtymisen sekä niiden kehittymisen kannalta olennaista merkitystä.

Yhdistyksen toiminnasta päättää hallitus, joka koostuu vapaaehtois pohjalla toimivista luottamushenkilöistä eri puolilta Kymenlaaksoa. Palkattuna työntekijänä toimii maakunnallinen kyläsiames.

Toiminnan painopisteitä

Kylien edunvalvonta, koulutus ja opastus

- kylätoiminnan tunnetuksi tekeminen
- rekisteröityneen toiminnan edistäminen
- kyläsuunnittelun edistäminen
- kylien hankevalmiuksien kasvattaminen
- hyvien mallien esiintuominen
- kylätoimijoiden koulutus- ja virkistystoiminnan järjestäminen

Maallemuuton edistäminen

- tonttiasiamiesjärjestelmän edistäminen
- tonttiasiamiesten kouluttaminen
- kylien markkinointitaitojen kasvattaminen
- maallemuuton maakunnallinen koordinointi

Kylien palveluiden turvaaminen

- yhdistyssektorin palvelutuotannon tukeminen
- kylätalojen käyttömahdollisuuksien monipuolistaminen
- osuuskuntatoiminnan edistäminen
- kylien tarjonnasta tiedottaminen

Yhteistyö ja verkostoituminen

- paikallisten toimintaryhmien, seutukunnallisten ja maakunnallisten kehittäjätahojen kanssa yhteistyössä toimiminen
- kuntakohtaisen kyläyhteistyön ja kylien välisen yhteistyön edistäminen
- Suomen Kylätoiminta ry:n koulutuksiin ja kehittämistyöhön osallistuminen

Tutustu toimintaamme
www.kymenlaaksonkylat.fi

Maakunnallinen kyläasiamies

Sirpa Vähäuski

044 2977738 0405492410 044 5441345

sirpa.vahauski@pp.inet.fi

Villikanmäentie 57 A 46450 Enäjärvi

